

מעלה מעלה

במעלות התורה וההסידות

55

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חנם)

כאשר יהודי הולך ברחוב ועוצם עיניו מראייה אסורה, אזי בהגיעו לביתו עליו לצאת בריקוד ולשיר 'ארוממך ה' כי דיליתני', להחשיב הפעולה, את הזכות הגדולה שנפלה בחלקו להתגבר על יצרו, איזה שפע ושמחה גרם בעולמות העליונים.

כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א בגודל מעלתו וחשיבותו של כל בחור

המחשבה כשניגשים לדבר מצוה

ומובא מבני הרה"ק מרוז'ין כי כאשר יהודי ניגש לעבודת ה', לתורה ולמצוה, יעמיד לנגד עיניו ארבע פסוקים שמתחילים בתיבת 'מה', הראשון 'מה אדיר שמך בכל הארץ', השני 'מה אנוש כי תזכרנו', השלישי 'מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה', והרביעי 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך'.

וביאר את הדברים הרה"ק רבי נחום בערניו מסדיגורא זי"ע, נכד הרה"ק מרוז'ין, בהקדם משל למלך גדול שהתגלגל והגיע למדבר שממה ריק, הרחק מכל שריו ומשרתיו. רצה המלך להעלות אש במקטרתו, חיפש בכיסו ולא מצא איך להעלות אש והצטער מאד, והנה פתאום עובר שם איש כפרי פשוט.

פנה אליו המלך ואמר לו, דע לך כי אני הוא המלך, ואם תמלא את מבוקשי ותשיג לי אש, אזי כשאשוב לארמוני אעטרך בזהובים ומתנות ואעשה אותך למאושר באדם. אותו כפרי עשה חשבון בנפשו, מיהו המבקש ממני? המלך בכבודו ובעצמו. מי אני? כפרי פשוט. ומה הוא מבקש ממני? בקשה מועטה, בסך הכול אש. ומה הוא מבטיח לי בעד זה? אוצרות ומתנות. ומיד מיהר למלא את

המשך בעמוד 25 <<<

ידועים דבריו של ה'תולדות יעקב יוסף' (פרשת עקב) בשם הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שענוותנותו ושפלותו היתה של אדם הם אלו המרחיקים אותו מעבודת ה'.

אדם הלוקי בענווה פסולה אינו מסוגל להאמין כמה גדול כוח מעשיו, לא מתקבל על דעתו שכאשר הוא לומד תורה בהתלהבות, מניח תפילין או כשהוא מתפלל בכוונה, הוא משפיע שפע השפעות על כל העולמות, ואפילו המלאכים ניזונים על ידי תורתו ותפלתו. ולפי זה מבאר ה'תולדות' מה שאמרו במסכת אבות (פ"ב, מ"א) "דע מה למעלה ממך", כלומר דע לך יהודי שכל מה שקורה למעלה, בעולמות העליונים - זהו ממך, כתוצאה ממעשיך, מהתורה והתפילה שלך, מהעבודה הרוחנית שלך, מהמצב שלך, הם אלו שמשפיעים על הנעשה שם למעלה.

ומובא שה'בית אהרן' זי"ע נענה פעם בלשון תמיהה, א חידוש מווערט נישט נתעלה אין היינטיגע צייטן - וכי חידוש הוא שבימינו אין מתעלים כמו בדורות הקודמים, והרי לא מחשיבים את הפעולות והמעשים, אילו היו מחשיבים כראוי היו מתעלים.

ועוד אמר, כאשר יהודי הולך ברחוב ועוצם עיניו מראייה אסורה, אזי בהגיעו לביתו עליו לצאת בריקוד ולשיר 'ארוממך ה' כי דיליתני', להחשיב הפעולה, את הזכות הגדולה שנפלה בחלקו להתגבר על יצרו, איזה שפע ושמחה גרם בעולמות העליונים.

ומסיים ה'תולדות' שם כי זהו שנאמר בתהלים (סח, יד) 'אם תשכבון בין שפתיים', שהקדוש ברוך הוא שומר ושוקד על שפתי האדם לנשקם כשהוא אומר דבר תורה ותפלה עכ"ל ק."

ודברים אלו צריכים לעמוד תמיד לנגד עינינו, למי יושב הקב"ה יושב ומצפה, לנו בחורים'לך, ליהודים כמונו המצויים בדור הזה, הקב"ה משתוקק ומבקש מעמנו 'הבה ונשמע מכם דבר תורה, הבה ונראה אתכם מקיימים מצוות', כמה נורא הדבר.

אם אדם היה מחשיב זאת ויודע כמה משקל יש למעשיו היה עולה ומתעלה, אלא שענוותנותו הפסולה של אדם היא המרחיקה אותו.

פעמים לאחר שיצאנו מחדרו שלמדנו שם עם הרבי, עמדנו ליד הדלת ושמענו שהוא משורר ומזמר ניגונים, שיר ושבח הלל והודאה להקב"ה על כך שזכה ללמוד ולהבין את התורה...

אהבת תורה ללא גבולות

פרקים מפעיימים בניגעת ואהבת התורה של כ"ק מרן האדמו"ר מקאליב זצוק"ל מה'חברות' הקבועות שלו הרבנים הגאונים רבי מנדל ויליגר שליט"א ורבי לוי יצחק מנדיס שליט"א

הרב טוביה פריינד

התמדת התורה כנער צעיר

פותח הגה"ח רבי מנדל ויליגר שליט"א: "שמענו בהלוויה את הגאון רבי שמעון שמואל הלברשטאם שליט"א, ראש בית הוראה 'דברי משה' בנו של הגאון הצדיק רבי משה זצוק"ל, שאף הוא זכה להיות חברותא של הרבי זצוק"ל עשרות בשנים מאז בואו לירושלים, שהפליא את אהבת התורה העצומה שלו עד כלות הנפש. הרבי הגיע להתגורר בירושלים בגיל גבורות ודאגתו היתה שיהיה לו חברותא ללימוד חושן משפט, שכן ברצונו להספיק עוד לעבור על חלק זה בשו"ע. ולאחר שקבע עמו את לימודו, ביקש מאתנו שנבוא ללמוד בשעות הלילה כשעה. וכך ישבנו בכל לילה משעה 10, למדנו חושן משפט ואבן העזר משך של קרוב לעשר שנים.

"פעמים שהלימוד היה יכול להימשך מאוחר יותר, לפעמים עד שעה 1 בלילה, אחר שהרבי מרוב צמאונו לתורה לא יכול היה להפסיק באמצע ענין. וכך, בכל יום ויום לאחר עמל מפרך בעבודת הקודש ובקבלת קהל,

אהבת התורה של הרבי מקאליב זצוק"ל היתה ללא שיעור וללא גבולות. אהבה גדולה זו הביאתו לייסד כוללים בהם שוקדים אברכים על התורה בכל מקצועות התורה, ובמיוחד בהוראה. כן התמסר לייסד את מפעלי הפצת תורה, שהנודע בהם הוא 'בר בי רב דחד יומא', שהקים בשנת תשל"ד במתכונת של יום שלם של לימוד תורה, שהתקבל אצל מאות אלפי יהודים באהדה רבה. גדולי ישראל מכל העדות והחוגים שיבחו רעיון כביר זה ואף השתתפו במסירת שיעורים ולימודים.

בעקבות יוזמה זו נוסדו ימי לימוד דומים למאותיהם בכל רחבי הארץ. וזאת מלבד הישיבות והכוללים שייסד משך השנים, בארה"ב ובארה"ק. אך בכל זה לא הסתפק הרבי, ומגודל צמאונו לתורה, ביקש לקבוע זמני לימוד עם 'חברותות' אברכים תלמידי חכמים, כדי להשלים את חוק לימודיו, וכך גמע בשקידה מאות דפי גמרא ואלפי סימנים בד' חלקי השו"ע, בהדגישו כי זו כל הנאתו בעולם הזה. שעות רבות ישב הרבי לפלפל עם החברותות שלו, ולא אחת בעת שחידש חידוש בתורה, או אם מצא ראייה לדבריו או לדבריהם, היה מתקשר אליהם אף בשעות המאוחרות, באומרו כי לא יכול להירדם עד שימסור להם את החידוש. ביריעה זו, מובאים רישומי הוד על אהבת וגיעת התורה של הרבי זצוק"ל, כפי ששמענו משני החברותות שלו, שזכו ללמוד עמו קרוב לעשור מדי יום ביומו, ה"ה הגאון החסיד רבי מנדל ויליגר שליט"א, חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר מאמשינוב שליט"א וראש כולל חושן משפט בביתר עילית, ועמו ידידו, הגה"ח רבי לוי יצחק מנדיס שליט"א, מחשובי חסידי רחמסטריווקא. שניהם מספרים על אהבת וגיעת התורה של הרבי זצוק"ל. השיח המיוחד התקיים שעות ספורות לאחר ההלוויה הגדולה, כשבני שיחנו עדיין יושבים עם ה'קריעה' על דש בגדיהם, כדין תלמיד הקורע קריעה על רבו.

המשך בעמוד הבא >>>

היה עוסק בלימוד חושן משפט בחדוות התורה עד אין שיעור. האדמו"ר זצוק"ל העמיק בש"ך, בסמ"ע, בקצות החושן ובנתיבות המשפט, כבחור צעיר הוא צלל לתוך הסוגיות החמורות".

כל חיותו היתה 'תורה'

שאלנו, איך מגיעים אברכים צעירים ללמוד תורה ב'חברותא' עם רבי קדוש, שקנה קניני תורה בישיבות קדושות במרגערעטן ובטאשאנאד, אצל רבנים גאוניים וקדושים?

עונה הגה"ח רבי מנדל ויליגר שליט"א: "הכל החל כשלמדתי בכלל תקופה מסוימת. וכאמור, הרבי זצ"ל חפץ מאד שבת מדרשו יהיה מקום תורה עשרים וארבע שעות ביממה ללא הפסקה. אחד האברכים סיפר לו שהנני לומד שו"ע אבן העזר. הרבי קרא לי, ואמר שיש כאן כולל ללמוד 'אורח חיים', 'יורה דעה' ו'חושן משפט', אבקש שיהיה כאן גם חברותא שלומד 'אבן העזר'. כדי שיהיה כאן לימוד של כל הד' חלקי השו"ע. זה היה באמצע חודש, והאברך שקרא לי, הציע ואמר לרבי שמראש חודש הבא יתחילו את הלימודים בשו"ע אבהע"ז, מיד אמר לו הרבי: 'מדוע להמתין עד ראש חודש? נתחיל את הלימודים כבר היום'. והרבי קבע שבכל לילה ילמדו משעה 10, לפעמים נמשך הלימוד עד 1 ואפילו מאוחר יותר. כך נמשך ה'חברותא', עד יום שלישי, ערב פסח השנה, עוד למדנו יחד".

ה'חברותא' שהיה במקום 'כולל' התקיימה גם ב'בין הזמנים'?

רבי לוי יצחק מנדיס: "ב'בין הזמנים' הרבי דרש יותר וביקש מאתנו לבוא ללמוד 3/4 שעות אחה"צ כיון שאין כוללים, צריכים להרבות ולהתמיד בלימוד. ראינו בעליל את צמאנו הגדול לתורה. היו ימים שראו את העול הכבד על כתפיו, הן בהחזקת הכוללים והמוסדות, הן מאנשים רבים ששטחו בפניו את צרותיהם והדבר נגע מאד ללבו, מצב רוחו של הרבי היה של דאגה ועצב בצערם של ישראל. אך מיד כשהגענו והחל ללמוד, הוא שכח מהכל. הוא החל לצלול לסוגיא ולעיין בסברות, עד שאמר לנו: 'למה לא הגעתם קודם?!' ראינו שנהפך לאיש

אחר. וזה היה גם בערוב ימיו, כשהיה מלופף בייסורים וחולשה גדולה תקפתהו, אך כעבור 10 דקות של לימוד התנער מחולשתו, והחל לפלפל בסברות שונות, לפעמים טרם סיימנו לקרוא את קושיית ה'קצות' כבר היה הרבי משלים את הדברים. וכאשר היה מיישבם היה כל כך שמח בשמחה גדולה. ראו בו חיות דקדושה".

זמירות היו לי חוקיך

ממשיכים השניים, רבי מנדל ורבי לוי יצחק, ומספרים: "את חביבות ואהבת התורה שלו ראינו במוחש, עת שהיה מחדש חידוש, או שכיוון לדעת גדולים. לא אחת היה משורר ומזמר לאחר הבנת קושיא מה'קצות' או איזה חידוש שחידש. כידוע שהרבי היה מטיב נגן, ובחוש מיוחד זה השתמש לאהבת התורה. היו פעמים לאחר שיצאנו מחדרו שלמדנו שם עם הרבי, עמדנו ליד הדלת ושמענו שהוא משורר ומזמר ניגונים, שיר ושבח הלל והודאה להקב"ה על כך שזכה ללמוד ולהבין את התורה. או לפעמים שהיה שר ניגונים על התורה הקדושה. כל זה היה ביטויי אהבה לתורה. זה היה ממש מפליא".

רבי מנדל ויליגר שליט"א: "לאחר שלמדנו אבן העזר ולמדנו חושן משפט, התפעלנו כל פעם מחדש לראות כמה חיות היתה לו בלימוד 'קצות' ו'נתיבות'. בשנה האחרונה, כשכבדו עיניו מזוקן, וקשה היה לו לקרוא את הדברים בפנים הספר, למדנו וקראנו לפניו את הדברים. הרבי הקשיב, הקשה ותירץ ונשא ונתן בדברים. ולאחר שחידש חידושים מופלאים, היה מתבטא בשמחה ובחדוה: 'חידוש כזה, אוי, כל הון דעלמא לא שוה כחידוש הזה'. תמיד היה אומר וחוזר 'לולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי'. "פעמים והיינו מעיינים באיזה ענין, ובאמצע הגיעו לומר כי הגיעו לבקר כמה אנשים חשובים, או תלמידי חכמים מופלגים שביקשו את ברכתו, היה הרבי משתפם בסוגיות בהן היה עומד ומעיין כרגע. משהם תירצו או ביארו בחידושים אלו, מרוב שמחה, היה מוציא מכיסו שטרי כסף והעניק להם כאות תודה והערכה, בכך ביקש להביע את חביבותו לתורה. אנשים שהיו מגיעים והיו אומרים לו איזה 'ווארט', שנהנה מכך, מיד הוציא מאתיים שקלים ופעמים אף שלוש מאות והגיש להם.

המשך בעמוד 26 <<<

מוקד 'הישיבה' לשירותך

1-800-20-18-18

(שיחת חינם)

ובהיותו 'צוקאכט אין לערנען', התחיל לנגב את ידיו בעיסה המונחת על השולחן - בחושבו שזה מגבת, עד שהתחילה העיסה להתפורר בידי, והגיב: "ידעתי מכבר שהסוחרים מרמים את הבריות ומוכרים "שוואכע סחורה"...

הרב שמואל צבי גנין, מח"ס "ספרא דמלכא", רא"ח בק"ק נדבורנה, ור"מ בשיבת "תורה לשמה"

"נעשה ונשמע" | אמרים מלהיבים, אוצר עובדות יקרות וסיפורי קודש מיפעת הוד עמל תורתם של מאורי רבותינו הצדיקים גדולי וגאוני הדורות ומעלת שקידתם האינתנה בעסקי חורב ודרכי קנייניה

לא יכבה בלילה נרה

פעם אירע שחלה בנו של הגר"א קודם שיצא מן העיר להתבודדותו בלימודו, ומתוך שקיעותו העצומה בלימוד בלא להסיח דעת עבר עליו כחודש ימים בלא שזכר מענין זה, רק לאחר כחודש ימים כשנכנס למרחץ ושם אסור להרהר בדברי תורה נזכר שהבן שלו חולה והלך לשאול ולחקור על מצבו.

"מסופר על הגר"א שהגיעה אליו אחותו לבקרו לאחר שנים רבות שלא ראתהו, ושאל לשלומה, ולא יספ לדבר אלא אמר לה: "אויף די וועלט איז נישט דא קיין צייט צו רעדן". (בזה העולם אין פנאי סתם לדבר ומיד חזר לתלמודו)

פעם אחת הוצרך הגאון האדיר רבי יהושע מקוטנא זי"ע לנגב את ידיו ונכנס למטבח, ובהיותו 'צוקאכט אין לערנען', התחיל לנגב את ידיו בעיסה המונחת על השולחן - בחושבו שזה מגבת, עד שהתחילה העיסה להתפורר בידי, והגיב: "ידעתי מכבר שהסוחרים מרמים את הבריות ומוכרים "שוואכע סחורה"...

מסופר עוד על גודל דביקותו בתורה, עד שלא היה חש ומרגיש כלום בעת לימודו, ולכן אמי ע"ה בהיותה ילדה צעירה, שימשה את זקנה הרב מקוטנא. היה לה ספסל קטן שעליו ניצבה, כדי לשמור עליו שלא ישרוף את כובעו מהמקטרת, אחרי שכבר קרה לו כזה דבר מרוב עיונו ודביקותו בתוה"ק... כמו-כן מרוב דביקותו בתורה, לא היה ביכולתו להצטמצם בכתיבתו, לכן לא כתב הרבה תשובות בהלכה, כי היה מתחיל לכתוב על הנייר וממשיך לכתוב על השולחן...

(כ"ק אדמו"ר מאמשינוב ארה"ב זי"ע, "ימות עולם" עמ' קעח)

המשך בעמוד הבא <<<

האחים הקדושים הרה"ק בעל ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ ורבי חיים מאטיניא זי"ע היו בצעירותם שוקדים על תלמודם בהתמדה נפלאה, עד שזקינתם אשת חבר של הרה"ק בעל ה'צמח צדיק' זי"ע [בתו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע] שדאגה לבריאותם, באה אל בעלה בטרטוניה על נכדיהם הילדים שיושבים ועוסקים בתורה עד השעות הקטנות של הלילות, והדבר יכול להזיק לבריאותם ח"ו. מיהו ה'צמח צדיק' לא הניאם מכך, ולא אמר להם מאומה. ורק בשעת מעשה כשהיתה הרבנית רואה אותם לומדים בשעות מאוחרות, היתה באה לפניו לספר לו על כך, ואז היה ה'צמח צדיק' הולך לחדרם בשירון מנעליו ע"ג הקרקע, באופן שנשמע היטב קול צעדי, ואז היו תיכף מכבים את האורות ונכנסים למיטתם וכשהיה ה'צמח צדיק' נכנס לחדר ולא ראה אותם לומדים. והיה חוזר לומר לרבנית שכנראה לא היו דברים מעולם, והרי הם ישנים כבני אדם...

פעם אחת היו ה'אהבת ישראל' ואחיו רבי חיים כל כך שקועים בתלמודם עד שלא שמעו ולא הבחינו בפסיעות זקינם הק' שמתקרב אליהם, וכשהגיע ה'צמח צדיק' על סף הדלת ראה אותם לומדים תורה לשמה בחשק והתלהבות כשהם מנותקים לגמרי מכל הבלי העולם הזה, וכיון שכן לא חפץ היה להפריעם, ולזוגתו הרבנית אמר: "פון ווערניקעס און יאהך [מיני מאכלים ערבים וטעימים] ווערט מען נישט קיין תלמיד חכם" כאומר שכדי להיות חכם גדול בתורה, אין שום עצה כי אם להשקיע כל חושיו בתורה ולוותר על הנאות ותאוות העולם הזה, כי אי אפשר לקיים שניהם בהדי אהדדי. ואמר אז במליצה לפרש לשון הכתוב (משלי לא, יד) "טעמה כי טוב סחרה" - כשלומדים תורה לשמה ומרגישים טעמה המתוקה של התורה, אזי "לא יכבה בלילה נרה" - לא מרגישים בפסיעות המתקרבים ולא מכבים את הנרות...

(מפי ספרים וסופרים אבות פ"א הע' יג)

הגר"א זי"ע היה נזהר מלהסיח דעתו מלימודו, ועל כן היתה דרכו להגיף התריסים בביתו וללמוד בלא שיפריע לו שום דבר ויגרום לו היסח הדעת, ולפעמים כשהיה צריך להתעמק באיזה ענין היה דרכו ללכת ללמוד מחוץ לעיר במקום מסוים בתוך היער חרוק כשבע ק"מ מן העיר שם היה מתבודד בלימודו בלא הפרעה.

החסידות), כי למרות שעקבו אחרי תנועותיו בכל שעות היממה, לא הצליחו אף פעם לגלות מתי הוא לא לומד. לדוגמא: בכל ליל שישי, למדו בישיבה שתי משמרות; משמרת ראשונה מתחילת

הלילה עד חצות ומשמרת שניה מחצות ואילך עד הבוקר, כדי שלא יפסוק קול התורה מן ההיכל אף לשעה קלה. אולם אלה כאלה, קלטה אזנם - במהלך הלימוד שלהם - את קולו של הרבי ה'חקל יצחק' ההוגה בתורתו, בוקע ועולה מחלון חדרו הסמוך. אנשים שהגיעו ברכבת לסעליש באישון לילה אחרי חצות, ובדרכם הביתה עברו על פני חצרו של רבנו ה'חקל יצחק', היו שומעים את קול תורתו מהדהד בחזקה. אחד ממשמשי שיצק מים על ידיו בצעירותו, סיפר כי הזדמן לו לפעמים להקיץ בשעה שתיים ומחצה אחרי חצות, והבחין מבעד לחלון שהרבי לומד בחדרו רענן ומלא חיות, אם כי באותו לילה קיבל אנשים עד השעה אחת עשרה, רק אז ננעלה דלת חדרו...

שח נכדו כ"ק אדמו"ר מספינקא זי"ע בעל 'שיח יעקב יוסף': פעם אחת אירע לעשיר פלוני, ממחזיקי בית זקני הק' ביד רחבה, שנתבשר מבני יחידו במרחקים שהוא חולה מסוכן וחש אל הצדיק לעורר רחמי שמים. אותה שעה למד זקני הק' את שיעורו עם התלמידים והגבאים הזהירו את הנגיד לבל יכנס עכשיו, כי כן צויה עליהם רבנו תמיד, שבזמן הלימוד לא יהיו איש להפריעו - יהיה מי שיהיה. אולם האיש בצר לו, הרהיב עוז ונכנס אל תוך ביהמ"ד, הניח את הקוויטל שלו עם פדיון נפש על העמוד לפני הרבי, כשהוא נעמד בירכתיים להמתין ולראות איך יפול דבר. אך באותו רגע שהגביה זקני הק' את עיניו מן הגמרא והבחין בו, נטל בידיו את הקוויטל והניחו בצד על השולחן, מבלי לקרוא, ורמז לאיש לצאת החוצה...

בימי שבתו של רבנו ה'חקל יצחק' בספינקא, היה הגה"ח רבי אליעזר שוורץ זצ"ל, חברותא שלו בלימודים. פעם נשאל הגר"א שוורץ באחד הימים מרב פלוני שראה את עצמו בר פלוגתא ל'חקל יצחק': מה אומרים עלינו בספינקא, מה שמעת? השיבו רבי אליעזר: "בספינקא בכלל לא מזכירים את שמכם; בספינקא מקיימים "מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי", אף פעם אין פנאי לשוחח בנושא אחר..."

(ספרא דמלכא" אוצר אמרות וסיפורים על מרנא החתם סופר).

כאשר קבע הגה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע עם חבר בן גילו מן העיירה גור, הרה"ח ר"ח אברהם אפלבלט ז"ל, ללמוד שיעור בכל יום לפנות בוקר, התנה עמו שני תנאים: א) שלא יפסיקו שניהם אף בדיבור קל מרגע שיפתחו את הגמרא עד שיסיימו ללמוד ויסגרו אותה. ב) שיבוא בכל בוקר להעיר אותו משינתו, שיעירונו אפילו שלא בטובתו, אפילו אם יצטרך לשפוך עליו מים צוננים כדי שיתעורר... אולם אף פעם לא קרה כדבר הזה. תמיד כשבא החבר, כבר מצא אותו שהתעורר זה מכבר ושקוע בענייניו.

סיפר מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, שפעם ביום ראשון בבוקר נכנס אל הגאון מטשעבין זי"ע, ומצאו שהוא יושב בחדרו עטור בבגדי שבת ותריסי חלונות החדר מוגפים, אור החשמל דולק ומאיר בחדר, ועל השולחן ערימת ספרים פתוחים. לקח קצת זמן עד שהבחין בו גאב"ד טשעבין, וכשראהו נשתומם הרב מטשעבין ושאל את הגרש"ז אויערבאך: "האם יש לכם ענין כל כך דחוף שלכך באתם אלי באישון לילה ולא יכולתם לחכות עד אור הבוקר?!..."

בו בזמן שהיום כבר האיר זורחה השמש זה מכבר.

לולי תורתך שעשועי

פעם נכנס בחור ישיבה לפני תחילת הזמן, אל הגאון מטשעבין זי"ע וביקש ברכה לזמן החדש. בירכו הגאון מטשעבין ואמר לו: "נאָר בשמחה" [רק בשמחה]. שאלו המתברך: "איך עושים את זה?" השיבו: "מ'איז זיך מחיה מיט אביי ורבא!" [החיה את נפשך בהוויות אביי ורבא].

הגאון מטשעבין עצמו היה דוגמא חיה לכך: תקופה קצרה לאחר שהגיע לארץ, אחר כל התלאות שעבר במלחמה הנוראה שבה איבד ארבעה מילדיו וכמה נכדים, כאשר רק שתי בנותיו נותרו לו. באחד הימים התבשר בבשורה משמחת כי בתו ילדה בשעטומי"צ בן זכר, צאצא ראשון אחר המלחמה, אות לחידוש המשך הדורות במשפחתו. אך לדאבון לב, כעבור כמה שעות בעיצומו של שיעור לתלמידים בביתו, נכנסו ורמזו לו שהילוד נפטר ל"ע. הגאון מטשעבין שחיכה בכיליון עיניים לנכד, החוויר, נעצב אל לבו והפסיק את השיעור. אחרי שתי דקות, הרים את ראשו והפטיר: "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי", והמשיך באמירת השיעור.

בערוב ימיו כשהיה סגי נהור ומלופף בייסורים, היה מבקש ממקורביו שיקריאו באוזניו קטעים מסוימים בספר 'כוכב מיעקב' מאביו, שהביאוהו בעבר לידי התפעלות וניכר היה שזה מחיה את נפשו. וסיפר הרה"ח רבי שלמה קלוגהופט שבאותם ימים נכנס אליו בזמן שישב ולמד עם הגרש"ז פרוש זצ"ל ולפתע הרים עיניו אל ארון הספרים ואמר לו: "תאמין לי, לו הייתי יכול, הייתי בולע אותם".

'מה אהבתי תורתך'

מספרים שרידי התלמידים בישיבתו של הרה"ק בעל 'חקל יצחק' זי"ע מספינקא, בסעליש (מובא ב'מרביצי תורה מעולם

זכורני, שבשבת בבוקר, לאחר שגמרו להתפלל תפילת שמו"ע של שחרית, ירדו כל קהל המתפללים לקידושא רבא, וכשחזרו להיכל הביהמ"ד, עדיין אחז הרבי כ"ק מרן הגה"ק מקלויזענבורג זי"ע באמצע תפילת שמו"ע, כששתי מגבות מסובבות סביב ראשו - וראו בעליל שהוא מנותק מכל הנעשה בד' אמות סביבו, והוא כל כולו מקשה אחת קודש לה'...

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן אב"ד סאנטוב - ליקווד בסיפורים על צדיקים וגדולי עולם

ישכחו שפעם היה דין צריכים להתפלל, אבל בעצם מדין תפילה, לא היו צריכים להתפלל, ע"כ דברי הירושלמי. ואמר הגה"ק מקלויזענבורג זי"ע: אני מחפש את הירושלמי הזה כבר ששים שנה - ואני מבקש מכם - אם יש אחד היודע היכן הירושלמי הזה כתוב, אנא, יבוא בבקשה להודיעני - ואם תשאלוני מנין לי דבר זה שיש בכלל ירושלמי כזה - אומר לכם, כך שמעתי ממור"ר הגה"ק רבי טעביל מדוקלא זי"ע, ואם מורי אמר שיש ירושלמי כזה

- אין לי ספק שיש כזה ירושלמי - אך במטותא מינייכו, היודע היכן הירושלמי שיבוא להודיעני... כשחזרתי לביתי, לקחתי פיסת נייר וכתבתי מכתב, אח"כ לקחתי עוד פיסת נייר וכתבתי עוד מכתב - את המכתב הראשון שלחתי אל הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל אב"ד מונטריאל, ואת המכתב השני שלחתי אל יבלחט"א הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א - אשר שניהם מהבקיאים הגדולים בדורנו - ואכן כתבתי לשני הגדולים את מה ששמעתי מהגה"ק מקלויזענבורג בדבר הירושלמי, ושאלתי את פיהם היכן דברי הירושלמי. לאחר זמן קצר קיבלתי מכתב מהגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א שכתב לי שאינו יודע היכן יש כזה ירושלמי, אך הוא ציין כמה מראי מקומות ששם כתוב כעין הדברים האמורים בשם הירושלמי - כמו כן הגיע מכתב מאת המשך בעמוד 26 <<

והוא מתאבק בעפר רגליהם, והוא שותה בצמא את דבריהם (מסכת אבות פרק א, ד)

אמרו חז"ל (מסכת סוכה דף כ"א ע"ב) שאפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכים לימוד, ומפרש הרד"ק (תהלים א', ג'), שאפילו שיחת חולין שלהם יכול אדם ללמוד מהם מוסר העולם והנהגת הבריות זה עם זה... בספר מסילת ישרים (פרק כ"א, ד"ה הנה) כתב: מה שיועיל הרבה לקנות החסידות, הוא גודל ההסתכלות ורוב ההתבוננות וכו', וכן תועיל הקריאה בסיפור מעשה החסידים באגדות אשר באו שם, כי כל אלה מעוררים את השכל להתייעץ ולעשות כמעשיהם הנחמדים.

זכיתי ב"ה להסתופף כמה פעמים בצילו הטהור של כ"ק מרן הגה"ק מקלויזענבורג זי"ע, ואף השתתפתי - בלמדי בארץ ישראל - בשיעורי חומש רש"י שמסר בליל שישי בימי הקיץ, וכמו"כ שהיתי בצילו איזה שבתות.

עדיין חקוקה בעצמותי, אותה שבת בפרשת וארא תשמ"ב בבארא פארק, בה זכיתי לשבות בצילא קדישא במלואו - החל מהשיעור חומש רש"י ליל ששי עד מוצש"ק - ועמדתי משתומם לראות את עבודתו הקדושה של הרבי בעוז ותעצומות, את התפילות הארוכות בהשתפכות הנפש, את המתיקות והתרוממות.

זכורני, שבשבת בבוקר, לאחר שגמרו להתפלל תפילת שמו"ע של שחרית, ירדו כל קהל המתפללים לקידושא רבא, וכשחזרו להיכל הביהמ"ד, עדיין אחז הרבי באמצע תפילת שמו"ע, כששתי מגבות מסובבות סביב ראשו - וראו בעליל שהוא מנותק מכל הנעשה בד' אמות סביבו, והוא כל כולו מקשה אחת קודש לה'...

לפני שנים רבות שמעתי מפ"ק של מרן הגה"ק מקלויזענבורג זי"ע, דהנה איתא בירושלמי שבאמת בזמנינו לא היו צריכים כלל להתפלל, לפי שאין יכולים לכוין בתפילה כדבעי, ומה שמתפללים הוא כדי שלא תשתכח תורת תפילה" - דהיינו אנו מתפללים כדי שלא

אם אני מחמיא לחבר/לשכן, אני כאילו מודה בחשיבתו ובמעלתו, שהוא יותר ממני... לזה האנשים אינם מוכנים. אדם מוכן לעשות חסד, אבל שזה יבוא על חשבוננו האישי?! זה לא!

הרב פנחס ברייער

בגיל ההתבגרות יש משקל רב ל'חברה' בחורים עסוקים הרבה עם המעמד החברתי שלהם.

חבר טוב בונה חבר רע הורס! מתפללים פעמים בבוקר והרחקיני.. ומחבר רע ושוב ביהי רצון שתצילני... מחבר רע.. במאמר זה נתייחס לטיפ פשוט ומועיל להיות בחור אהוב חברתי ו... בעל חסד.

מילה טובה מחמאה זו המתנה הכי מיוחדת שאנחנו יכולים להעניק לחברינו ולסביבה...

מילים מגבירות, מילים מחזקות, מילים בונות, הם מאבני הבניין של נפש האדם, אם היינו יודעים מה הכוח הטמון במחמאה כינה ואמתית מחמאה הנאמרת בזמן ובמקום ובצורה הנכונה עד כמה היא

מחמאה או עידוד - הם מזון לנפש! זהו סוג מזון שבעזרתו האדם יכול להיבנות, יכול להתאושש ולחזור לחיים, זוהי נתינה בלתי מוגבלת, ולכן גם שכרה כה רב. כולנו, כל אחד ואחת מאתנו, יכולים להיזכר במחמאה שקיבלנו לפני שנים, וטעמה הטוב עדיין בפינו. מחברי ספרים, כמו גם יוצרים שהפכו את העולם, יכולים להעיד שהדחיפה להמשיך ולהצליח הייתה בשל עידוד שקיבלו ממכר או מחבר, שפרגן ואמר: "גדל!"

אם אנו רואים עד כמה חמור פגיעה עד שיוה"כ המכפר על הכול אינו מכפר על פגיעות שבין אדם לחבירו הכול בגלל כוחה של מילה מההיבט השלילי, מכוחה של מילה פוגעת. כשרבים מאתנו מכירים אנשים, שכל שאיפותיהם ותכניותיהם נגדעו בשל קטילה או אמירה מזלזלת, נשכיל להבין עד כמה מרובה מידה טובה...

משום מה, אנשים מעדיפים עשיית חסד פיזית, כחלוקת אוכל לנזקקים, התנדבויות בבתי חולים ובבתי אבות וכדומה, מאשר נתינה של הארת פנים ופיוס בדברים. השאלה הגדולה היא: למה???

כולנו מוקפים בחברים, בשכנים ובילדים, שהיו שמחים כל כך לשמוע עד כמה אנחנו מעריכים אותם, ועד כמה אנחנו שמים לב לדברים הגדולים שהם עושים. כל חבר בכולל היה שמח לשמוע עד כמה אנחנו שמים לב להשקעה שלו בלימוד. כמה הילדים שלנו היו שמחים אם היינו מחמיאים להם על השינויים לטובה שחלו בהם אפילו המינוריים.

אז למה קשה כל כך להחמיא? למה??

ההסבר פשוט וברור.

טוב ונחמד להיות בצד של הנותנים. כשאנחנו מעניקים או עוזרים למסכן, אנו מתמלאים בתחושת סיפוק: הנה, אני עוזר למסכן, לאומלל. זה מחמיא, זה נותן חשיבות, ובשקט בשקט נודה שזה נותן גם תחושת עליונות...

אולם אם אני מחמיא לחבר/לשכן, אני כאילו מודה בחשיבתו ובמעלתו, שהוא יותר ממני... לזה האנשים אינם מוכנים. אדם מוכן לעשות חסד, אבל שזה יבוא על חשבוננו האישי?! זה לא!

רבותי, זו טעות איזומה! עיוות חשיבה בסיסי!

ההיפך הוא הנכון. כשאתה מחמיא לזולת, הוא דווקא מעריך אותך ואוהב אותך. אם נוכחת לראות עד כמה הוא מיוחד, כנראה גם אתה מיוחד... אם שמת לב שהוא חכם, בהכרח שגם אתה חכם!

זה בדוק!

אדם הרגיל להחמיא לסובבים, מוצף מיד במחמאות חוזרות. צריך פשוט להתחיל לפזר מחמאות ומילים חמות. תראו עד כמה הכול חוזר, ובגדול...

כל זה בנוגע לסביבה אבל אצל ילדים גם טענה זו אינה קיימת, איננו מרגישים פחיתות או הקרבה כשאנחנו מחמיאים לילד, שם הטעות הוא אם אני יחמיא הוא יחשוב שהוא הגיע לפסגה ולכן נשמור את המחמאות רק לאירועים מיוחדים למעשים נאצלים לא רוצים לאבד את האפקטיביות של המחמאה חשוב לנו שהילד יעריך את החמאה ...

וכאן הטעות השנייה, הייתי שואל אותם האם גם כשהם

מבקרים את הילדים בלי סוף הם גם חוששים לאיבוד האפקטיביות או ששם אין חשש?!

אם ביקורת ניתנת בלי סוף חשוב לאזן גם עם מחמאות בשפע, גם אם בטעות החמאנו על מקרה שלא הצדיק מחמאה בסדר גודל כזה גם לא נורא...

לצערנו אנשים לפעמים כל כך זקוקים למחמאות עד שהם מפתחים שיטות איך לקבל מחמאות מהסביבה שמעתי על אחד שנכנס לחנות מכולת בו הייתה קבועה טלפון ציבורי בזמנים שהשיחה הייתה מתבצעת דרך אסימונים.

בעל החנות שם לב לאדם שנכנס הוא ניגש לטלפון משלש אסימון ומחייג ואז הוא מציע את עצמו: שלום אני גנן... אולי אתם זקוקים לשירותי גננות?!

מההמשך היה מובן שהתשובה שלילית אך הלה לא הרפה הוא המשיך:

'אבל אני גנן מקצועי'...

מהתשובה היה נראה שגם זה לא משכנע... וכך הוא המשיך עד שהלה ניתק..

וכך הוא חייג לעוד מספר ועוד מספר עד שגמר את כל כמות האסימונים ללא שהתקבל בשום מקום לעבודה.

בעל המכולת ריחם עליו, הוא ניגש אליו ואמר לו: בעצם אני חושב שאולי אני בעצם צריך גנן אולי נשקיע קצת בפיתוח הסביבתי בחזית של החנות?!

ההוא השיב: תעזוב אין לי זמן אני מפוץ עם עבודה!... על מי אתה עובד? שאל המוכר. אני רואה אותך חצי מנסה להציע את עצמך לעבודה ואף אחד לא היה מעוניין?!

תבין. ענה לו הגנן: אני גנן מקצועי עם המון קליינטים רק שהם לא מחמיאים לי על השקעתי לכן כל פעם שאני מרגיש שאני מתרוקן אני פשוט מחייג ממספר לא מוכר לקליינטים שלי... ומנסה להציע להם גנן ואני

שמח לשמוע שהם מרוצים ואז מנסה לשכנע שאני מקצועי ושמח לשמוע שגם הגנן 'שלהם' מקצועי וכך אני מתמלא בכוח לעוד תקופה.

סיפור עם מסר נוקב...

חשבתי לעצמי מי יודע כמה גננים כאלו מסתובבים בסביבתנו כמה בחורים כמהים למחמאה למילה טובה... נתרגל להאיר פנים, להחמיא להרבות בעניינים שבין אדם לחברו וזה ישפיע עלינו גם הארת פנים מלמעלה. כדי להחמיא בצורה נכונה, שהדברים לא יישמעו כחנופה או כדברי חיזוק אלא כמחמאה נעימה, נציג מספר כללים ידועים:

1. אמת - להאמין במה שאנחנו מחמיאים. מחמאות מהשפה ולחוץ אינן מתקבלות.

2. פרופורציה - מחמאה מוגזמת על דבר פשוט מתקבלת כשקר וכזלזול באינטליגנציה. לפעמים, במיוחד אצל בחורים, מנסים להרוויח דרך המחמאות ולכן מגזימים, אבל התוצאה היא שהבחור, בחוש הפנימי שבו, מרגיש שאין זו מחמאה אלא דרך להשגת רווחים... כך קורה שמשגיגים רק את ההיפך.

3. מקוריות - מחמאה צריכה להיות אישית, ולא משפט סתמי בנוסח: "אתה בחור חשוב", "אתה משקיע", "אתה טוב" - משפט שהוצא מהלקסיקון. חשוב שמקבל המחמאה יבין ממה בדיוק נהנינו, ולמה שמנו לב באופן מיוחד.

4. לא להתייחס - יש בחורים המגיבים בחוסר נוחות, ואפילו בדחייה, לכל ניסיון להחמיא. אל תתייאשו, זה בסך הכול מראה על חסר... החמיאו והחמיאו, עד שהם יתרגלו.

והעיקר - לא לשכוח את הכוח העצום הטמון במילה טובה, עד כמה היא בונה ועד כמה היא מחיה, ולא לחסוך בה, לא בבית ולא בישיבה.

קשה לך?

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של "מוקד הישיבה" לעזרתך בכל יום בשעות הערב

18-18-20-1800

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב * שיחת חינם

שלמה זלמן בטוח שהמג"ש בורר את המילים הכי מחמיאות ששייך לומר על בחור בעל שאיפות שכמותו ואז, למול עיניו המופתעות, נוטל המג"ש את הפתקה עמוסת הרגשות הטהורים והכוונות הטובות, ואומר לו בטון החלטי: זה לא טוב בשבילך!

זהירות - מוקשים!

הרב דוד משי

אסרו חג שבועות תשע"ט.

שלמה זלמן צועד לשיבה בתקווה מהולה בחשש. היום הוא צריך להתחיל להשתמש בתורה שקיבל זה עתה מחדש בחג האחרון. שלמה זלמן עמוס בקבלות טובות, והוא מקווה מאוד שהוא יצליח להביאן לידי מימוש.

נייר מקופל היה מונח בכיסו, בהם שרבט בדחילו ורחימו חלק מאותן קבלות. אחת לכמה דקות שלף אותו מהכיס ומשמש בו בהתרגשות. הפתק הקטן הזה הצליח להפיח בו רוח התרענות מחודשת.

שלמה זלמן מגיע אל מקומו באולם הישיבה, מתיישב, ועוד בטרם פותח את הגמרא הוא שוב שולף את הקוויטל ומעיין בו בחרדת קודש.

את עינו של המג"ש שהסתובב בין הבחורים והשולחנות עם המראי-מקומות החדשים, צדה פתקתו של שלמה זלמן. 'מעניין אלו מראי מקומות יש לשלמה זלמן' הרהר בסקרנות, תוך שהוא מתקרב לעברו. הוא כבר הספיק להכיר את שלמה זלמן ואת התמודדותיו בכל מה שקשור ללימוד.

"שלום עליכם שלמה זלמן, נראה עליך שאתה מתחיל ברגל ימין!" מקבל את פניו המג"ש תוך שהוא מושיט לו את דף המראי-מקומות. אין כמו מילה טובה בשביל להצמיד מישהו קדימה. "אפשר להציץ?" שואל המג"ש. שלמה זלמן מרים עיניים נבוכות, כמי שנתפס בקלקלתו, אך עד מהרה מתאושש ונותן את הסכמתו לעיין בשורות הכתובות על הנייר, וכך היה כתוב שם:

- לקום 10 דקות לפני זמן הקימה הרשמי של הישיבה.
- ללמוד אחרי תפילת שחרית 2 משניות.
- להקפיד שזמן ארוחת הבוקר לא יעלה על רבע שעה.
- להתייצב לסדר לפנה"צ 5 דקות לפני הזמן שקבעה הנהלת הישיבה.
- ללמוד ברציפות. מותר לצאת רק פעם אחת בלבד לכל אורך הסדר.
- לכתוב בכל יום סיכום ממה שנאמר בשיעור.

למעשה, הצעטל קטן האישי הלזה הכיל עוד כעשרה סעיפים בסגנון דומה, שהורו לשלמה זלמן כיצד עליו לנהוג עד שעת השכיבה לישון. המג"ש לא התאפק ושאל את שלמה זלמן מיהו מחבר הפתק, למרות ששיער את התשובה. והתשובה אכן היתה: "אני".

שלמה זלמן ציפה לשפע של מחמאות מצד המג"ש, אך אלו, משום מה, בוששו מלהגיע.

תחת זאת בחר המג"ש לפתוח בחקירה: "והאם זו הפעם הראשונה שכתבת כזה פתק?"

התשובה, די צפויה, היתה: "לא, כמעט בכל תחילת זמן, ואפילו באמצע הזמן, אני בונה לעצמי 'סדר-היום' שכזה". וכאן הגיעה שאלת השאלות: "והאם אתה מצליח לעמוד בכללים הנוקשים שקבעת לעצמך?"

כאן בקעה אנחה עמוקה משלמה זלמן. "אני די משתדל, למרות שאף פעם עוד לא הצלחתי".

"ומה קורה אז כשאתה רואה שאתה לא מצליח?" שואל המג"ש שאלת תם, רק בשביל הפרוטוקול.

"אני מגיע אז למסקנא שאין לי סיכוי להצליח אי פעם, כי אני תמיד נופל בדרך ולא עומד במשימות שהצבתי לעצמי". "ומה בכל זאת מחזיק אותך אחרי אותן נפילות כואבות?" הפעם שלמה זלמן מחייך: "המחשבה על הז'מן' הבא, והפתק החדש שאכתוב, כמו זה שלפנינו, נותנים לי תקווה והזדמנות מחודשים".

שתיקה קצרה משתררת. שלמה זלמן בטוח שהמג"ש בורר את המילים הכי מחמיאות ששייך לומר על בחור בעל שאיפות שכמותו ואז, למול עיניו המופתעות, נוטל המג"ש את הפתקה עמוסת הרגשות הטהורים והכוונות הטובות, ואומר לו בטון החלטי: "זה לא טוב בשבילך!"

שלמה זלמן כמעט בטוח שהוא לא שומע טוב: "אבל למה, מה לא טוב בלקבל קבלות טובות?"

"לקבל קבלות טובות זה מצוין ורצוי, אבל צריך לדעת את המינון המתאים, בדיוק כמו תרופה שנטילת יתר עלולה לגרום לתופעה הפוכה ומסכנת חיים. שלמה זלמן יקרי, אתה לקחת מנת יתר!"

והמג"ש המשיך להסביר: "ליצר הרע ממש לא איכפת אם תקבל על עצמך קבלות טובות ככל שתחפוץ. להיפך, הוא אפילו מעוניין שתציב לעצמך כמה שיותר מטרות רבות וקשות, בעיקר כאלה שאינן ברות ביצוע, כדי שתיפול ותתייאש, ואז אפילו את המטלות הבסיסיות, כמו תפילה במניין ולימוד בשעות הסדרים כבר לא תעשה.

תשמע לעצה שלי, ומהיום במקום להציב לעצמך כמו ידיים מוקשים המסוכנים לעתידך הרוחני, עליך מעתה להתנהג בחוכמה ולהיצמד לסדרי הישיבה הרגילים, פלוס קבלות קטנות שאתה יודע שתוכל לעמוד בהם לאורך זמן, וכך תוכל לעלות מחיל אל חיל!".

"כחומר, כחומר ביד, ביד היוצר..." הלכה והתעצמה השירה למול עיני הלומד שבלטו מהלם ותדהמה יחדיו, ואחר שקעו שוב בלימודם.

ריבון העולמים, ידעתי!

הרה"ח אהרן כהן

עצמו. ובכלל קלט, מה? אסור לשיר תפילה קדושה לאבינו בשמים, "כחומר, כחומר ביד, ביד היוצר..." הלכה והתעצמה השירה למול עיני הלומד שבלטו מהלם ותדהמה יחדיו, ואחר שקעו שוב בלימודם. השיר המרגש הביא עמו שיר מלהיב אחר מלווה בדפיקות קצביות על השולחן לעידוד השירה והדביקות דרך עולם הנגינה. זה אפילו לא מפריע לו. הרגיע את מצפוניו אחר סגור הדלת. כך יהיה דקה של הכנה לפני ש'הוא' יראה אותי.

השעון הראה על 5:52 כשמשא אשר הפסיק. פותח ה'קובץ מפרשים' ומתחיל להיכנס לעובי הסוגיא בה שקועים בישיבה זה כשבוועים. קול הזות שולחן קטעה את עינו.

היהודי המבוגר נראה סוגר את ספריו אגב הבטה לעברו. מעולה. אפגש עם ר' יעקב יצחק בבית כנסת ריק לגמרי. הכי טוב. ואז התחלחל. "משה אשר?" פנה אליו היהודי בשאלה שכבר עמד לצדו.

"אה, אה, אה. כן. כן." היו המילים שהצליח חתן-דנין לפלוט באי נעימות זועקת. "אני, יעקב יצחק", הוסיף באיטיות כלפי הבחור המשורר... שלא הצליח אפילו לשחרר הגה מפיו.

ההצעה כמובן עברה מהעולם. אך הסיפור לא תם. ואת זה העביר לנו החברותא.

באמצע הלימוד זה קרה. ככלל; אצל הרה"ח משה אשר, אין מושג להפסיק באמצע הלימוד ויהא מה/מי שיהיה. אך הוא חשב כנראה שהעניין נכנס בגדר 'פיקוח נפש' וניגש אליהם לברר משהו, משה אשר לא התייחס בכלל, אך החברותא לא היה כזה חזק, ונכנס איתו לשיחה קצרה.

בגמר הלימוד שיתפו משה אשר בסיפורו האישי, כשהוא מוסיף; "אני יודע, שכשאני מתיישב ללמוד, הקב"ה מתיישב כנגדי ולומד עמי, כמובא בספרים (תנא דבי אליהו פ' י"ח) 'כל היושב ושונה הקב"ה כנגדו ושונה וקורא עמו'.

"נו, אני יעשה את הטעות פעם שנייה, לשבת מול מישהו מכובד ולזלזל בו כאילו..." התחייך ר' משה אשר בפה מלא "אני אשב מול הקב"ה, ובאמצע אשכח ממנו ואתחיל לדבר עם מישהו אחר?"

"בשידוך, הטיפשות שלי שלא ידעתי מול מי אני יושב, זה בעצם, הנס שלי. רק כך הגעתי לשידוך האמתי. אבל מה אעשה חס ושולם, אם הקב"ה יעזוב אותי?"

מזל שיש פה 'קובץ מפרשים' ניסה משה אשר להרגיע את רוחו הסוערת. משה אשר, מחשובי הבחורים בישיבתנו, הגיע לאחרונה לתקופת הישידוכים. היום בשעה 6:00 נקבע לו פגישה עם הגאון ר' יעקב יצחק אבי המוצעת שיבדוק בקנקנו לדעת ולראות האם חפץ בו כחתן לבתו. בדרך כלל הוא לא מהמדייקים לבוא בלשון-המעטה. אבל גם הוא הבין-בפרט אחר תחנוני אמו, שבזמנים כאלו עדיף שעה מראש, ולא כמה דקות מאוחר מדי...

בזמן שנקבע, שכלל חישובי איחורי האוטובוס לחומרה, יצא מהישיבה ועלה לאוטובוס בדרך לעיר חפצו. בדרך ניסה להירדם, אך כמובן ללא הצלחה.

מזלו הצליח. הכבישים היו ריקים. כעת 5:00 בצהריים והוא מוצא עצמו נכנס ל'בית הכנסת' השכונתי, שם תיארם השדכן יהיה הפגישה הגורלית.

מצוין. הרהר לעצמו, הבית כנסת ריק. ניגש לארון הוציא את המסכת הנלמדת, אחר הוסיף והוציא מהארון 'קובץ מפרשים' יחד עם עוד שני ספרי ראשונים הנראים שמוסיפים לעניין...

ואז הבחין בו. בצד הארון הקודש בספסל המזרח יושב היהודי מבוגר שקוע בלימודו. אפילו לא הבחין כשנכנסת. התמלא משה אשר בהערכה למול היהודי שכנראה מכהן כרב בית הכנסת.

עד מהרה התמקם לו הבחור-דנין בשולחן האחרון בצד ימין, פותח את הגמרא ומעליה הקובץ מוכן לעיון מעמיק. אולי כדאי שאחטוף שינה קצרה לפני הפגישה. צצה לו מחשבה בראשו.

לפחות אנסה. החליט לאחר מחשבה קצרה. עשר דקות ניסיון, הראו, שחבל על הזמן. עת לישון ועת... אין יכולת לישון שלשת רבעי שעה לפני פגישה עם חותנך לעתיד.

ממה אני בעצם מפחד? עברה לו מחשבה בראשו. מקסימום אפשר להיות קצת מרוגש וסוער מעצם המעמד.

"ריבון העולמים, ידעתי, ידעתי, ידעתי..." נשמע הניגון בקול רך בחלל הבית הכנסת מהספסל האחרון בו ניסה היושב להרגיע את עצמו "כי הנני בידך, בידך, בידך לבד..."

קולו התחזק בשירה להשי"ת אחר החשבון הפשוט, שממילא זה לא מפריע לאף אחד. ההוא ממילא שקוע בלימודו, תירץ משה אשר את

מוקד 'הישיבה' לשירותך

1-800-20-18-18

(שיחת חינם)

לאאמו"ר כבדרך אגב, ששמעתי שהבחור הוא ירא שמים ומקפיד מאוד על זמן ק"ש הראשון, ופעמים לומד עד השעות המאוחרות בלילה, ועם כל זה הוא מקפיד מאוד לקרוא ק"ש בזמנה. אאמו"ר ז"ל בשמעו את המילים האחרונות ביקשני לעזור ולחזור שוב על מה שאמרתי, ואחרי שחזרתי שוב על הדברים, אמר בתקיפות, "יוצא אם כן שאינו מתפלל תפילת שחרית בישיבה, אם כן בחור כזה אין מה לשמוע ממנו כלל! בחור שלא שומר על סדרי הישיבה, כל מעלותיו אינם חשובות בעיני, א אפ געפרעגטע זאך".

סדר הבוקר מתחיל בלילה

ומבין כל אחד שכדי להתייצב בבוקר בסדרי הישיבה כדבעי, צריך להתכונן לזה בלילה שלפני זה, וכפי שכתב הרה"ק משינאווא זי"ע על הפסוק 'אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בך', דהנה מרגלא בפומיה דהרה"ק מוה"ר מאיר זלה"ה מפרעמישלאן זי"ע שהשלחן ערוך (או"ח סימן א') התחיל בזה הלשון יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בורא.

והרמ"א ז"ל העיר על זה וז"ל, 'ובשכבו על משכבו יידע לפני מי הוא שוכב', ולכאורה קשה שהרי המחבר מדבר מעניין הקימה בבוקר, ולמה ידבר הרמ"א עתה מעניין השכיבה בלילה שהוא דבר אחר. אך העניין הוא שדברי הרמ"א באמת נוגעים ישירות לדברי המחבר, כדי להתעורר בבוקר ולהתגבר כארי, בשביל זה צריך להתחיל מהלילה, לדעת לפני מי הוא שוכב, כי מי שהולך לשכב כסוס יעמוד ג"כ כסוס, אך אם ישכב כארי יקום ויתגבר כארי. וזהו 'אם זכרתיך על יצועי, אם יהודי זוכר את השי"ת בעלותו על יצועו, אזי למחרת 'באשמורות אהגה בך'.

ודבר זה רואים במציאות שאיחור השינה בשעות הליל אינו אלא מעשה היצר, דממה נפשך אם בחור אינו אוהב את השינה, אם כן למה בבוקר אינו משכים קום, ואם הוא אוהב לישן למה אינו מקדים לישן בלילה, אלא מאי זהו היצר הרע המעכבו מלישן בשעה מוקדמת, ואם היצר כה מתנגד לזה זהו הסימן הברור שזהו הדבר המוצלח, שכך באמת צריך להתנהג.

הכנעה לצוות הישיבה

התנאי השלישי להצלחת הבחור היא הכנעה והנכונות לקבל מצוות הישיבה, ה'תפארת שלמה' בפרשת יתרו מביא בשם הרב הקדוש מו"ה משה לייב מסאסוב זצלה"ה על הפסוק 'האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד', דהנה גביע הוא כלי המקבל מכלי המשפיע השופך לתוכו.

וכדי שיוכל הגביע לקבל, עליו להיות נמוך יותר מהכלי השופך לתוכו, אחרת לא יוכל לקבל, וזה נרמז בפסוק כי האיש אשר הוא בבחינת גביע, שהוא מרכין ראשו בהכנעה ומוכן לקבל, 'הוא יהיה לי עבד' הוא יזכה לעבוד את ה', לקבל תורה מרבותיו וכו'.

כל אחד יודע שצוות הנהלת הישיבה אינו פועל כי אם לטובת הבחור בישיבה, ועל כן בחור הרוצה באמת לעמוד ולהתעלות, עליו להיות כ'גביע' ולקבל בהכנעה מהמשפיע.

(ישיבת "אוהל תורה" - ארה"ב, פרשת יתרו תשע"ה)

בקשתו בשמחה ובזריזות.

וסיים הרה"ק כי חשבון זה צריך לעשות בנפשו כל יהודי הניגש ללמוד ולהתפלל, לשאול את עצמו ארבעת השאלות ששאל אותו כפרי את עצמו, הרמוזות באלו ארבעת פסוקי ה'מה'. מיהו המבקש ממני? מה אדיר שמך בכל הארץ, מלך מלכי המלכים הקב"ה. וממי הוא מבקש? ממני, פון מיר בחור'ל, בשר ודם, 'מה אנוש כי תזכרנו'. ומה הוא מבקש ממני? 'מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה', הקב"ה מבקש מעמנו בסך הכול לפתוח לו פתח כפתחו של מחט. ואיזה שכר נקבל על זה? 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך', כמה שכר ואושר מובטח לי בעד זה. ובכן, כל בחור לפני שהוא ניגש לעבודת ה', לתפילה, ללימוד התורה, עליו לשאול את עצמו, לחדד ולשנן לעצמו ארבע שאלות יסודיות אלו: מי הוא המבקש ממנו, וממי הוא מבקש, מה הוא מבקש, ומה יקבל בעד זה.

והנה לפי דברי ה'תולדות' שהבאנו קודם, אמרתי להוסיף עוד 'מה' חמישי, שיש לזכרו ולהשרישו בכל עת שניגשים לעבודת ה', אמנם 'מה' זה אינו מן הכתובים אלא מדברי חז"ל, "דע 'מה' למעלה ממך", דע שכל מה שנעשה למעלה הוא - ממך, זכור היטב כי אם אתה עכשיו לומד תורה כדבעי, מתפלל כדבעי, על ידי זה אתה משפיע ומוסיף כוח בעולמות העליונים.

ומובא עוד בספרים על הפסוק (תהלים מט, כא) 'אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו', האדם הוא חשוב ומעלתו יקרה לאין ערוך, התורה והמצוות שלו ערכם גדול מאד, אבל אם 'ולא יבין', אם אינו מכיר ויודע בגודל מעלתו, אזי באמת 'כבהמות נדמו', וכי מהו המותר של אדם כזה מן הבהמה.

חשבון תמידי

היוצא מכל דברינו האמורים כי האדם צריך לחיות עם חשבון, שאכן יהיה 'מותר האדם מן הבהמה'. לדעת מה חובתי בעולמי, לזכור שהנני נתון במלחמה ונדרשת ממני התגברות תמידית. בחור ניגש להניח תפילין, בחור מתחיל את סדר הלימוד, מה עליו לחשוב ולהרהר בשעה זו? ראשית כל מיהו המבקש ממני דבר זה, הקב"ה בכבודו ובעצמו.

ממני, בחור'ל, הוא ביקש 'וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עיניך', ממני הוא מבקש 'והגית בו יומם ולילה'. ממני הוא מבקש 'זכור את יום השבת לקדשו'. מיהו המבקש, הקב"ה. וממי הוא מבקש, ממני. ומה הוא מבקש, את המצוה, ומה אקבל בעבור זה, 'מה רב טובך וכו'.

שמירת סדרי הישיבה

ועיקר הצלחה האמתית של בחור בישיבה, כפי שראיתי ונתאמת אצלי במשך השנים, היא שמירת סדרי הישיבה, ואספר לכם מעשה שהיה: לפני כמה שנים הוצע איזהו שידוך לא' מקרובי משפחתנו, בחור ירא שמים, שיושב ולומד, נבון, ממש כליל המעלות, ודיברתי אז עם כ"ק מרן אאמו"ר ז"ל על זו ההצעה.

לאחר ששמע על כל מעלותיו של הבחור, אמר שאינו רואה שום חסרון ומניעה. והנה לקראת סיום השיחה הוספתי ואמרתי

”זכורני, הגיעו כמה אברכים יחד ופלפלו עם הרבי בדברי תורה, קם ונתן לגבאי חופן שטרות לחלק לכל אברך מאה שקל. פעם התבטא בצער ואמר: 'אברכים אלו שווים הרבה יותר, אבל מה לעשות שאין לי כסף ליתן'. הוא היה נהנה מכל ת"ח שהגיע אליו.

”פעמים שהיו רוצים לעלות אליו אנשים חשובים, כשבאו ושאלו אם יכולים לבוא, נענה ואמר: 'איזו תועלת תהיה לי מביקורים אלה? אני לומד עוד שטיקל 'נתיבות' עוד שטיקל 'קצות', מזה יהיה לי משהו, ממש א שאד אויף די צייט'... היה מתבטא”.

תורה בתוך מעיי

הגאון רבי מנדל ויליגר שליט"א: ”היו פעמים לאחר הלימוד שהיינו מעלים בפניו שאלות שונות שנדונו בבית הדין. ראינו כי רצה מאד להבין את שני הצדדים, וביקש לדעת מה פסקו הדיינים, ומדוע פסקו ככה. לא אחת היה אומר לי: ראה, במקום זה אולי יש ראייה לדבריו, או אם היה מקום שיוכל היה להיראות הדין שונה היה מציין המראי מקומות. פעם שאלתיו שאלה מסובכת, למחרת אמר לי ש'הלילה לא יכול היה לישון מחמת קושיא זו, כל הלילה הייתי עסוק האיך מתרצים אותה'...”

הרבי היה מציין ואומר: ”בערגה רבה נזכר אני בשתי דמויות של יהודים בני עירנו אשר אש התורה בערה ממש בעצמותיהם, האחד, ר' לעווי, שהיה בעל מוח חריף, ולו היה חברותא בשם ר' אברהם פעקעטע, בעל בית מסחר לברזל. תענוג היה לראות את הריתחא דאורייתא שהיתה

ביניהם בעת לימודם, עד כדי כך שבעת שלא השתנו ביניהם על סוגיא מסויימת, היה ר' אברהם פעקעטע רץ אחרי החברותא שלו ברחובה של עיר שיודה לו על דבריו... ”לאחר מעשה זה, שהיה בשנת תרפ"ב, לעת ערב, ראו שני יהודים אלה כי בביתו של זקני, הגאון הק' רבי פינחס חיים מראזלא, דולק עדיין האור, ומאחר שעדיין לא השתנו בהבנת דברי התוס' וה'פני יהושע', רוצים הם שיפתור להם את ספקותיהם. זקה"ק, שהיה גאון אדיר בנגלה ואף בנסתר, פתר להם את ספיקותיהם כמישחל ביניתא מחלבא, לשמחתם הרבה”.

”פעם התקשר אלי הרבי בשעה אחת בלילה, כשלא למדנו באחד הימים מחמת סיבה. חששתי שקרה משהו, ושמעתי באפרכסת שהרבי אומר לי: 'מנדל, עשה עמי טובה, עדיין לא למדתי היום כלום, אולי תוכל לעלות אלי ונלמד יחד'. הרבי כבר היה בגיל למעלה מתשעים. ”כן היה כשחזרנו ממירון בתפילה על ציון הרשב"י, ראה אותי הרבי יורד מהאוטובוס, מיד אמר לי 'בוא נלמד, צריכים להועיל משהו'. כך גם היה כשהיה מודאג ממצבה של הרבנית, שמצבה היה קריטי, וחשבנו לבטל את הלימודים באותו יום. לא הסכים בשום אופן. 'מ'דארף לערנען אין יעדן מצב'. כך היה גם ביום שעמד מה'שבעה' על הרבנית, התחיל ללמוד בכזו התלהבות וחשק, כי זו היתה מהותו, לא פסיק פומיה מגירסא. בכל ווארט טוב היה מתחזק בזה”.

[התפרסם ב'המודיע']

הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל שכתב שבספר הקנה מגדולי המקובלים, שם כתב ממש כדברים האלה, אבל לא ציין היכן המקור של הירושלמי.

כעבור כמה שנים, נפגשתי עם הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל בעיר פליישמאנס באחד מימי הקיץ, והצגתי את עצמי - אמרתי לו את שמי ואת מקום מגורי - ואז שאל אותי מיד ”האם ראית את הספר הקנה?”...

* * *

בילדותי למדתי בישיבתו של הגה"צ רבי שמואל עהרענפעלד זצ"ל אב"ד מאטערסדארף, וזכיתי לשמשו עוד בהיותי ילד צעיר וגם בשנות בחרותי. הייתי רגיל להמתין עבורו כשהגיע לישיבה, ופתחתי לו את הדלת, ועזרתי לו בצרכיו כמו לפשוט את מעילו, וכדומה, וכן כשהלך הביתה מן הישיבה, ובפרט בימי הקיץ בקעמפ, ולויתתי אותו לפעמים לעלות את ההר מביתו לבית המדרש ובחזור, וזכיתי להנות מהאור הגדול והבהיר שהביא עמו עוד משנות קדם בימי

גדולים וצדיקים מצוקי ארץ זכותם יגן עלינו. בזקנותו כשקשתה עליו ההליכה, גם השתדל ללכת ברגל את הדרך מביתו לישיבה, וכשאני - או אחר - לא לויתתי אותו הביתה, הגיעה הרבנית בעצמה ללוותו, אך משהוכבד זקנתו ואפסה כוחו, הציע אברך אחד שהוא יסיע אותו ברכבו, אך הרב לא רצה להטריחו, עד שהאברך הגה רעיון, שכל יום הרב יאמר לו דבר תורה כלשהו, והנסיעה ברכב תהיה תשלום עבור זה, ולזאת הסכים הרב. יום אחד כשירד הרב מן הרכב, והנהג התחיל לנסוע משם, פתאום הסתובב הרב, והתחיל לרדוף אחר הרכב. הנהג נבהל מאוד, ושאל את הרב ”מה אירע? אולי שכח הרב משהו בתוך הרכב?” אמר לו הרב ”לא, רק שכחתי לומר לך היום את הדבר תורה...”

לקט מתוך נועם שיח - מכון אפריון לשלמה

צריך עיון

בגמ' סוטה לט. שאלו תלמידיו של רבי אלעזר בן שמוע במה הארכת ימים, ובתשובתו מנה כמה דברים, אחד מהם הוא: 'ולא נשאתי כפיי בלי ברכה'.

וצריך עיון מהי המעליותא שלא נשא כפיו בלי ברכה, הרי ברכת כהנים היא ככל ברכת המצוות וכל הכהנים מברכים מצווה זו, ומה מעלה גדולה יש בדבר זה שבזכותו רבי אלעזר בן שמוע האריך ימים.

תשובות והערות יש לשלוח לפקס שמספרו: 077-555-8983 | יש לציין בכתב ברור את שם השולח, כתובת ומספר טלפון.

תשובות לגליון שעבר

בשו"ע יו"ד סי' רנד וכן בש"ך שם פסקו דליטול צדקה מעכו"ם בפרהסיה זה חילול ה', אבל כתוב שם בשו"ע שאם אינו יכול לחיות בלי הצדקה הזו אז מותר לו דכתיב וחי בהם. וצריך עיון מאי שנא מכל חילול ה' של עבירה בפרהסיה שהוא ב'יהרג ואל יעבור' (עי' סנהדרין עז. והא תניא וכו').

הבח"ח זאב רוזן, כתב דכיון דרוב הראשונים ס"ל כרבינא דל"מ הרהור כדיבור מש"ה בספירת העומר דהוא דאורייתא החמירו. הבח"ח דוד יוד, אהרון חזן, משה חיים בלוי, לוי יצחק ליכטר, יעקב מוצפי ועוד הביאו בשם הקה"י (ברכות סימן כ"ב סק"ב) דכל דין הרהור כדיבור הוא רק בתפילה וברכה ול"ש כלל למצוות אחרות. עוד הביאו בשם הגרעק"א (סי' כ"ט בשם הר"ן הובא בט"ז תפ"ט) דרבנן גמירי להו דבעינן בפה ול"ש בזה הם אמרו והם אמרו.

ישר כח לכל הכותבים כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגליון זה ואי"ה עוד חזון למועד לפרסמם... זה המקום לבקש מהשולחים הנכבדים להקפיד על כתב ברור ובהיר לתועלת הרים כדי שנוכל לפ"ס את התשובות.

כמו"כ במקרה ומתקבלות תשובות אחרי המועד השולחים נכנסים להגרלה הבאה.

בהגרלה על שתי כרכים משנה ברורה בהוצאת דרשו זכ"ל:
הבה"ח אליהו ראם, מודיעין עילית.
הבה"ח יעקב אקוקה, מודיעין עילית.

הנה יש לדון לגבי ספירת העומר אי מהני לספור במחשבה או דבעינן דווקא דיבור, והנה יש מן הפוסקים דכתבו בפשיטות שלא מהני אלא בעינן דווקא דיבור, כ"כ בפר"ח אור"ח תפ"ט סק"ו וצריך עיון מאי שנא מכל מקום דקיי"ל דהרהור כדיבור. ובפר"ח שם משמע דלא אמרינן כלל הרהור כדיבור בדאורייתא וצ"ע בזה.

הבה"ח אהרון ספיערט, חיים קירש, מוטי כהן, יעקב זיו, חיים ברנד ועוד.. כתבו ע"פ מה דאיתא בראשונים הרמב"ן (ויקרא כ"ג ט"ו) ועוד. דילפינן מ"וספרתם לכם" דבעינן ספירה לכל אחד ואחד שימנה בפיו ויזכיר חשבונו. כן הביא הבח"ח ישראל שפר מתשו' הרשב"א דבעינן "וספרתם לכם", ומכיוון שיש הלכה למנות בפה. ל"ש ע"ז הרהור כדבור כי בזה לא מתקיים הדין של יזכיר בפיו.

באופן דומה כתבו הבח"ח אברהם דיין, ישראל אריה ריינר יצחק קרפל, משה יהודה. יעקב חייק, שמעון וויס, אלימלך כץ ועוד.. דכיון שאין זה דין הזכרה או תפילה אלא דין ספירה, וספירה ל"א שיהיה שומע כעונה כי הוא אינו סופר.

עוד כתבו הבח"ח מאיר אבשן, שוקי אינדורסקי, שמואל שוורץ, משה לוי, אהרון חמרא, סיני עזין. דהרהור כדיבור הוא במקום שע"י קרו הרהור והדיבור אינו אלא להוציא בפה, אבל לא במקום שעיקר המצווה הוא ההוצאה בפה. באופן דומה כתב הבה"ח א.מ.

ניתן לשלוח שאלות למערכת, השאלות המובהרות יתפרסמו במדור זה

למה לבד?

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של "מוקד הישיבה" לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב * שיחת חינם

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקבלן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל

מעלה מעלה

במעלות התורה והחסידות

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חינם)

55

שהלימוד נעשה ברציפות גדולה יותר, כך גם גדלה מעלתו לאין ערוך, ודבריו כיוונו לא רק למעלת הלימוד בפן הגבוה שלו, אלא גם במונח הפשוט ביותר - ביכולת ההבנה וההנאה מהלימוד עצמו.

טבע האדם הוא שכל אחד צריך לנוח מעבודתו המפרכת. הפועל המעדר בשדה יניח לרגע את המעדר מידו וינח מעט כדי לאגור כוחות חדשים לעבודתו. נהג האוטובוס נח מעט לאחר שהוא מסיים מסלול, לפני שיצא למסלול נוסף, וגם מנקה הרחובות עוצר מדי פעם, נח מעט ושב לעבודתו במרץ.

אולם בדבר של הנאה, אנחנו לא רואים שאנשים נעצרים כדי לנוח. ראית פעם אדם שעוצר בצד הדרך בעיצומו של שיט אתגרי בכינרת? השמעת על אדם שעוצר לנוח מקריאתו של ספר מתח? ככל שתהנה יותר מהלימוד, כך תצטרך פחות לעצור ולנוח ממנו.

וזאת יש לדעת, כל בחור מסוגל וצריך ליהנות מלימוד התורה. התורה הקדושה, כך כתוב בפסוקים רבים מספור, מתוקה היא ללומד, וערבה היא לו. אז למה אנחנו לא מרגישים הנאה בלימוד?

בדרך כלל זה קורה כי אנחנו לא יודעים איך ללמוד. אנחנו משקיעים את הכוחות בצורה הלא נכונה, וכך מאבדים את הטעם בלימוד עצמו, כמו אדם שיבקש ליהנות מפרוסת לחם מרוחה בריבה, ויטבל אותה במי מלח... בימים אלו בנוסף וכהמשך ל'מוקד הישיבה' נפתח מוקד "גישמאק בלימוד" (בטלפון חינם; 17-18-20-1800) המוקדש בדיק לנשוא הזה. הוא מאויש על ידי אנשי חינוך בעלי ניסיון בתחום, שיכולים לסייע לכל בחור באשר הוא, ליהנות יותר מלימוד התורה. אני מציע לך לנסות להתקשר פעם או פעמיים, ולקבל כלים שיסייעו לך ללמוד בצורה טובה יותר בעז'ה.

עד אז, אתן לך עצה פשוטה שתוכל בוודאי לסייע לך והיא 'ההתבוננות'. אם תתייחס לכל שורה בגמרא בהתבוננות ובהבנה שזה לא סתם משהו שקוראים אלא שכל אות וכל מילה היא 'קודש קדשים' תוכל להתחבר לגמרא ולהרגיש את מתיקות התורה. נכון אמנם שזה לא מגיע בדקה אחת אך ככל שתשקיע עוד ועוד בהתבוננות בכל מילה שכתובה תגלה את האוצרות הנמצאים בגמרא הקדושה, ומהר מאוד תצליח לשקוע בים התלמוד.

בהצלחה!
משה ב.

לכבוד מערכת "מעלה מעלה"

אלה רב

קשה לי מאד עם הלימוד הרבוי במהלך הסדרים. אני בחור 3 מאד צעיר, אני אלוהי אלמוד דברים חדשים, אבל הצורך הזה לעבוד הרבוי מספר שעות בהקף ולאחר מכן מספר שעות אחר הצהריים, וללמוד ללא הסוגה קשה לי מאד. אשמח אם תייעצו לי כיצד אוכל להקל על מצע את העמידה באתגר הגדול הזה.

מייל

שלום לך מוישי.

ראשית כל אני שמח לשמוע שאתה בחור צמא דעת שאוהב ללמוד דברים חדשים. הסקרנות היא היסוד הראשון במעלה לאדם שרוצה להיות חכם. כדי לקנות חכמה, עלינו קודם לחפוף בה ולהעריך אותה כראוי, ורק לאחר מכן נוכל לקנות אותה ולנצור אותה בזיכרוננו. עם זאת, לימוד התורה נועד לא רק לספק את יצר הסקרנות שלך או של כל אחד אחר. התורה הקדושה היא המזון הרוחני לנפש האדם, והיא מאחדת ומתאחדת בשמו של הקב"ה כידוע שקדושה בריך הוא ואורייתא וישראל חד הם.

ככל שתרבה להחזיר בלבך את ההבנה הזאת שהתורה היא הקשר שלנו עם הקב"ה, והשלומד תורה הרי הוא ממלא את עצמו בחכמתו של הקב"ה, ייקל עליך להתמיד בלימוד שכאמור אינו כמו צבירת ידע בעלמא. עד שתגיע למדרגה האמורה, אייעץ לך כמה עצות שיסייעו לך לקנות קניין של התמדה בלימוד התורה.

מובא בשם החזון איש, שאמר שאינו דומה לימוד של שעה רצופה ללימוד של 60 דקות בודדות, ואינו דומה לימוד של שתיים רצופות ללימוד של שתי שעות כל אחת בפני עצמה, וכן על זה הדרך, ככל

18-18-20-1800

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב שיחת חינם

למה לבד?

אנחנו לעותרך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מרחב של "מוקד הישיבה" לעותרך בכל יום בשעות הערב